

August
Strindberg

Tante

Tants

Tekst

August Strindberg
„Surmatants“ („Dödsdansen“)

Lavastaja

Veiko Õunpuu

Kostüümikunstnik

Jaanus Vahtra

Valguskujundaja

Märt Sell

Tõlkija

Arnold Ravel

Osades

Edgar - **Toomas Suuman**

Alice - **Tiina Mälberg**

Kurt - **Tarvo Sõmer**

Etenduse juht

Eili Neuhaus

Esietendus 12. veebruaril 2021 Rakvere Teatri väikeses saalis

„Tähtsusetul reaalsustaustal saab voli kujutus ja koob uusi mustreid, milles põimuvad mälestused, elamused, meelevaldsed väljamõeldised, absurdsused ja improvisatsioonid.“

August Strindberg

Number

Lähisuhtevägivalla statistikat:

2019. aastal registreeriti 4119 perevägivallakuritegu, võrreldes 2018. aastaga 14% rohkem - kasvanud on nii teatamine kui perevägivalda juhtumite menetlemine. Iga teine vägivallakuritegu Eestis on perevägivallakuritegu. Vähemalt ligi 30% perevägivallakuritegudes on ohvriks lapsed või on lapsed vanemate vahelist vägivalda pealt näinud. Perevägivald on naistevastase vägivalda nägu: toimepanijatest 85% on mehed ja ohvritest 81% naised. Perevägivalda tõttu hukkus 2019. aastal 5 inimest.

Aastal 2019 moodustasid perevägivallakuriteod kõigist kuritegudest 15%. Vägivallakuritegudest ligi pooled on perevägivallakuriteod. Perevägivallakuritegude arv on aasta-aastalt kasvanud. Perevägivallakuritegudest moodustasid suurima osa kehaline väärkohtlemine ja ähvardamine. Raskeid isikuvastaseid kuritegusid esineb perevägivalda kuritegudes alla 1%.

Registreeritud perevägivallakuritegude jagunemine kuriteoliigiti, 2019

<u>Kehaline väärkohtlemine (§ 121)</u>	<u>86%</u>
<u>Ähvardamine (§ 120)</u>	<u>11%</u>
<u>Seksuaalkuriteod (§-d 141-146)</u>	<u>2%</u>
<u>Elu- ja tervisevastased süüteod (§-d 113-119)</u>	<u>1%</u>

Allikas: Kriminaalpoliitika, Kuritegevuse statistika Eestis 2019

KUST LEIDA ABI?

Lühinumber **1492** - üleriigiline tugitelefoni füüsilist, vaimset, majanduslikku ja/või seksuaalset vägivalda kogunud naistele.

Lisaks on igas maakonnas naiste tugikeskused, mille kontaktid leiad lehelt **naisteliin.ee**

Eluliini naiste tugikeskus: **5515491**

Naine

Naisele ta ütles:

*„Sinule ma saadan väga palju valu,
kui sa lapseootel oled:
sa pead valuga lapsi ilmale tooma.
Sa himustad küll oma meest,
aga tema valitseb su üle.”*

Aadamale ta ütles:

*„Et sa kuulasid oma naise sõna ja söid puust,
millest mina olin sind keelanud, öeldes,
et sa ei tohi sellest süüa,
siis olgu maapind neetud sinu üleastumise pärast.
Vaevaga pead sa sellest süüa kogu eluaja.”*

(1 Ms 3:16 ja 3:17)

Oma tõelise seksuaalsuse mahasurumine tekitab uusi, neurootilisi, ebaterveid seksuaalseid ihasid. Wilhelm Reich selgitab, et autoritaarsetes ühiskondades on loomuliku seksuaalsuse allasurumine ning seksuaalsete neurooside ilmumine nagu nõiaring, mille tulemusena saab ahistav ühiskonnamudel üha jõudu juurde.

Autoritaarsete ühiskondade eesmärk, olgu see siis teadlik või mitte, on patriarhaalse perekonnamudeli kui keskse sotsiaalse üksuse kaudu oma majandusliku struktuuri taastootmine. Reichi järgi on traditsiooniline peremudel kapitalistlikus majandusstruktuuris esmatähtis, sest lisaks sellele, et ta toob kasu kapitalistidele, hoiab ta end alal ka järeltulevatele põlvetele.

Surudes maha imikute seksuaalset iha oma vanemate suhtes, tekib lapses allasurutud kiindumus perekonna vastu. Laps igatseb perekondlike suhete järele ning tulevikus oma perekonda luues jäljendab oma soost vanema käitumist. Kapitalistlik kasu seisneb aga mehe majanduslikus domineerimises naise üle. Naine on mehest majanduslikult sõltuv ja teeb majapidamistöid, lootmata saada mingitki tasu.

Wilhelm Reich (1897-1957) oli Austria psühhiaater, psühholoog ja psühhonaalüütik, üks seksuaalrevolutsiooni olulisemaid nimesid. Muuhulgas propageeris ta vaba seksi ja seksuaalharidust, sidudes selle erinevatel viisidel poliitikaga.

Peeter Raudsepp:

Näitekirjanduse ajaloos ei ole ühtegi nii heitlikku inimest kui August Strindberg. Tal oli neid huvisid alkeemiast ma ei tea milleni. Ta oli ikka selline hüstee-riline inimene. Aga samas, võib-olla see ongi ainuvõimalik viis millelegi pihta saada, mida Ibsen ei saavutanud. Minu jaoks on Strindberg üleminek Ibsenilt Beckettile. Hästi realistlikult täidetud maailm hakkab lagunema. Enam need skeemid lõpuni ei kehti.

Minu arvates on ta sarmikas – ta ei viitsi eriti ka varjata seda, et ta kogu aeg ise tõmbleb. Teine asi, millest olen Strindbergi puhul aru saanud – tema suur teema oli see, et ta näitas, et naistegelased võivad olla sama vastikud kui meestegelased. Enne teda oli naistegelane ohvrimeelne ja intuiivselt positiivse algega kannatav pool. Oma lähenemisega vabastas ta naised sellest koormast.

Veiko Õunpuu:

Mulle näib, et see, mis on „Surmatantsus“ huvitav, on kõikide tegelaste psühholoogiline eripära. Nad on volatiivsed, nad on seinast sein ja nad on teadvustamatud. Väga sageli nende mõte hüppab ning nad peidavad pidevalt iseenda eest mingeid sõnumeid, käitumise ja kõnelemise motive.

(fragment Peeter Raudsepa ja Veiko Õunpuu vestlusest 26. jaanuaril 2021)

August Strindberg (1849–1912) oli rootsi kirjanik, ennekõike tuntud oma näidendite poolest. Strindbergi varased teosed kuuluvad naturalismi valda, hilisemad kalduvad sümbolismi. Ühtlasi peetakse teda üheks ekspressionismi toojaks näitekirjandusse.

Lisaks enam kui 60 näidendile kirjutas Strindberg proosat, esseesid, analüüsis ajalugu, kultuuri ja poliitikat. Strindbergi on nimetatud ka õpetlaseks, teosoofiks, kunstnikuks, fotograafiks ja alkeemikuks.

Strindberg oli kolm korda abielus.

Näitlejad - Liisa Aibel, Margus Grosnõi, Grete Jürgenson, Saara Pius, Jaane Kimmel, Ülle Lichtfeldt, Märten Mats, Maarika Mesipuu-Veebel, Silja Miks, Madis Mäeorg, Tiina Mälberg, Anneli Rahkema, Peeter Rästas, Eduard Salmistu, Toomas Suuman, Tarvo Sõmer, Tarmo Tagamets, Elar Vahter, Natali Väli ja Imre Üunapuu

Valgustajad - Arne Maasi, Märt Sell ja Roomet Villau

Helitehnikud - Morten-Endrik Milder, Peeter Pily ja Andres Raja

Inspitsiendid - Aune Kuul, Eili Neuhaus ja Ade Piht

Grimeerijad - Helena Kongi, Maret Kongi ja Anu Saar

Kostümeerijad - Anne Joorits ja Kaja Kupp

Rätsepad - Anne Komp, Merli Matti ja Kaja Uustalu

Puusepp - Aare Vilba

Lavatehnikud - Reio Kiviberg, Riho Lillakas, Ander Löns, Aavo Soots, Hendrik Vilde ja Oliver Vitkovski

Bussijuht - Tõnu Tammjärv

Lavastusala juht - Tiit Kalm

Lavastusala juhi abi - Maie Nurmoja

Juhi abi - Helle-Mall Niinemets

Korraldusjuht - Marika Tint

Turundusspetsialist - Kristjan Priks

Reklaamijuht - Kristo Kruusman

Müügiadministraator - Daisy Kull

Projektijuht - Helen Solovjev

Trupijuht - Angela Tikoft

Etendusteenistuse juht - Indrek Apinis

Raamatupidajad - Tuuli Jaansen ja Merle Siirak

Raamatupidaja-archivaar - Mari Vitkovski

Peakunstnik - Eveli Varik

Majakunstnik - Helen Padu

IT spetsialist - Aleksander Kikkas

Digitaalkunstnik ja kujundaja - Peeter Rästas

Dramaturg-lavastaja - Urmas Lennuk

Dramaturg - Triinu Sikk

Kino osakonnajuht - Brenda Pastimäe

Kino osakonnajuhi abi - Robin Täpp

Kino teenindajad - Julia Gorjainov, Olga Kikkas, Laura Rosin ja Mariana Sindejeva

Kino projektsionist - Karolin Harjus

Kino abiteenindajad - Karmen Inno, Oliver-Hannes Kurs ja Triinu Vasiljeva

Teenindusjuht - Kairi Elbashatly

Teenindusjuhi abi - Ivi Vasiljeva

Kohvikuteenindajad - Lilian Joonas, Katrin Kalamets, Katrin Kütt, Kristi Kütt-Tappo, Elis Kukk ja Maret Tolbuzova

Abiteenindajad - Hiie Arula, Helve Keskkülla ja Siim Kroonmäe

Publikuteenindajad - Kersti Kalamets, Inge Kelk, Tiina Krutto, Önnela Carolin Maripu, Greete-Liis Matti, Lea Naruskberg, Marje Nurmepaju, Anu Pajo, Kaire Ringo, Viive Vaab ja Ille Vent

Kokad - Reet Kalde ja Liina Orgus

Abikokad - Maie Rohesalu ja Hille Hendrikson-Suumann

Koristajad - Leena Freiberg, Valentina Galkan, Eha Keskküla ja Aniita Vaher

Majahoidja-hoovikoristajad - Toomas Aettik ja Taimi Tanning

Parkimiskorraldaja - Toomas Aettik

Loominguline juht - Peeter Raudsepp

Teatrijuht - Velvo Väli

Kavalehe koostasid Triinu Sikk ja Veiko Üunpoo, kujundas Peeter Rästas

Teater

RAKVEREIVEL